

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 kronc.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 9. marca 1905.

Štev. 10.

Naše šolske razmere.

Interpelacija poslancev dr. Ploja, dr. Žitnika in tovarišev na ministra za uk in bogočastje.

(Konec.)

Iz političnega mišljenja učiteljstva se da razumeti tudi njihovo ponašanje proti obstoječim šolskim razmeram. Učiteljstvo bi bilo gotovo v prvi vrsti poklicano, da odkrije pomanjkljivosti vladajočih šolskih razmer, kajti saj ravno ono največ trpi vsled njih, toda politični oziri zapovedujejo molk ali celo obrambo tega načina vladanja. Učiteljstvo namreč pripada po svoji večini nemško-nacionalni stranki in podpira njene pomembnejše cilje.

Učiteljstvo deluje tem rajši na političnem polju, ker mu delo v njegovem poklicu ne donaja nikakega veselja, nikakega zadovoljstva, razun če bi hotelo imeti uspehe v nemščini kot odškodnino in zadoščenje za svoje težko, neplodovito delo.

Razume se torej lahko, da učitelji, ki visoko mislijo o svojem poklicu, ne žele ničesar bolj, nego premeščenja z utrakvistične šole na enojezično, in to celo tedaj, ako bi morali vsled tega zapustiti svojo domovino. To so ravno jezikovno sposobnejši, kateri pa ravno nočejo opravljati hlapčevskih del.

Stem smo naslikali v kratkem kolikor mogoče natančno sliko resničnih razmer na utrakvističnih šolah koroških.

Zagovorniki teh šol, ki popolnoma dobro poznajo vse slabosti te šolske uprave, se sklicujejo vedno na praktični pomen temeljitega (!) priučena nemščine.

Proti temu poudarjamo sledeče:

Tudi mi želimo, da bi se slovenski otroci naučili nemški, toda na preprostejši, naravnejši, krajši način in z boljšim uspehom, kakor dosedaj, in brez nepotrebnega mučenja in preoblaganja otrok.

Zahtevamo pa tudi, da se znatno upošteva slovenski jezik, in sicer iz sledečih praktičnih vzrokov: Veliko otrok se vsled pomanjkanja jezikovnega daru vkljub sicer dobri nadarjenosti ne nauči toliko nemški, da bi mogli le nekoliko slediti pouku; ti se torej oškodujejo za šolsko izobrazbo, ki jim je postavno zagotovljena.

Nadalje pozabi velik del otrok, ki dokončajo utrakvistično šolo tekom časa nemščino skoraj

popolnoma; šolski pouk je torej za te zelo dvomljive vrednosti.

Posebno pa so notranji vzroki, ki govore za naše zahteve.

Utrakvistična šola pospešuje poplitvenje slovenskega narodnega značaja. Ne le, da zanemarja vzgojo duha — mehanično učenje zamori v otroku prirojeno ukaželjnost in le prevečkrat se prigodi, da mu postane zoprno vsako društveno delo. Poleg tega se pa vedno poskuša otroku vbiti prepričanje, da je slovenski jezik manj vreden in da je vse izveličanje odvisno edino le od častenja vsega, kar je in se imenuje nemški. Stem se izpodkoplje pri otrocih spoštovanje samega sebe; otroka navadijo, da začne slabo misliti o sebi in svojem narodu, da začne tuje posnemati, svoje pa zaničevati. In res, značaj koroškega Slovenca se polagoma izgublja, vrašča pa nov rod, ki nima več starih dobrih lastnosti, od soseda pa je povzel samo slabe.

Vkljub vsej naravni nadarjenosti ni koroški Slovenec vsled enostranske in pomanjkljive šolske izobrazbe v duševnem in prosvetnem oziru tamkaj, kjer bi moral in mogel biti. V šoli se pač nauči nemški brati, ali njegov poklic mu ne dá prilike, da bi se še dalje vadil v nemščini, pozabi jo. Veselja do slovenskega branja pa ni nihče nikoli pobudil v njem; splošno torej bere prav malo. Ne more se torej nikdar dovolj visoko ceniti dejstvo, da je v kljub temu še vendar veliko Slovencev, ki so se vsled lastne pridnosti temeljito naučili svojega materinega jezika in se morajo le temu slučaju zahvaliti za svojo višjo obrazbo.

Glede na povedano je torej izpolnitev naših zahtev, da se utrakvistične šole temeljito in času primerno uredi, le čin potrebe in pravičnosti.

Kar se tiče v odgovoru na zgoraj omenjeno interpelacijo posebej navedenih šol, moramo pripomniti na izjavo gospoda ministra glede prevajalske šole, da se pač ne morejo jezikovne razmere na imenovani šoli zagovarjati s tem, da je na njej uvedena nemščina kot učni jezik. To je namreč ravno gorostasnost, da se šolo, ki jo pohaja več nego 90 odstotkov slovenskih otrok, napravi samonemško. Kar se tiče trditve, da so tri učne moči na tej šoli zmožne slovenščine in da jo rabijo pri pouku kot pomožni jezik, pa pribijemo, da je učiteljica v prvem razredu popolnoma nezmožna slovenščine. Veliko jih je, ki niso zadovoljni s se-

danjo uredbo šole in žele, da bi se veliko bolj upošteval slovenski jezik.

Kar se pa tiče utrakvistično (po znatnem delu činu!) urejenih ekspozitur v Fari in Lesah, je želja večine prizadetih, da bi ti šoli postali samostojni in bi se tudi v jezikovnem oziru storile izpremembe v prilog slovenskemu jeziku.

Končno si dovoljujemo opozarjati še na neko posebnost med koroškimi šolami. So namreč to nekatere nemške šole, ki so pa popolnoma enako urejene kakor utrakvistične. To se pravi, da je na nižji stopnji uveden abecednik kot učna knjiga in da se slovenščina rabi kot pomožni jezik. Te šole pohajajo večinoma slovenski otroci. Za nemške so razglasili te šole, ko je izšel oni odlok koroškega deželnega šolskega sveta, po katerem naj se slovenski jezik na utrakvističnih šolah poučuje po tri ure na teden. Temu so se hoteli ogniti. Da je šolska oblast te naredbe, ki tako jasno kažejo svoj namen, podpirala, je dovolj značilno, ali mi pa vendar ne uvidimo, zakaj se ne bi poučeval slovenski jezik kot učni predmet tudi na nemških šolah, katere pohajajo slovenski otroci.

Zaradi tega vprašamo:

„1. Ali je ekscelencja gospod minister volje, na podlagi podanih podatkov iznova dati najnatlačnejše preiskati razmere na ljudskih šolah v slovenskem delu Koroške?“

2. Ali hoče ekscelencja gospod minister vse potrebno ukreniti, da se bo ljudsko šolstvo v omenjenih delih koroške dežele tako uredilo, da bo odgovarjalo pravemu namenu ljudske šole?“

Dunaj, 30. prosinca 1905.

Vuković.	Dr. Ploj.
Perič.	Dr. Žitnik.
Spinčič.	Dr. Klaič
Dr. Zaffron.	Robič.
Borčič.	Biankini.
Dr. Hruban.	Pfeifer.
Dr. Stojan.	Dr. Dulibič.
Dr. Koudela.	

Slovensci, spominjajte se Velikovške šole!

vati vpise v slovenskem jeziku, da oni sami nas vpisujejo nemški . . . In »Mir«, praviš, je dregnil v to gnezdo? Bog ga živi!“

„Dà, jaz sem se za glavo popadel, ko sem bral, da so matrike po naših slovenskih farah nemške. V cerkvi vse slovensko, pri krstu, pri pogrebih, pri nauku, pridigi, evangeliju razun nekaj latinščine — naj ostane, saj je nam sveta — vse slovensko, v matrikah pa vse nemško!“

In odtod pride nemščina tudi v druge urade. „Morda je pa duhovnikom prepovedano, pisati matrike v slovenskem jeziku?“

„Kaj prepovedano! Položi desnico na prsi, na sree, vprašaj svojo vest, ali povzdigni oči proti nebu, stopi pred Boga in Sodnika — povsod se ti bo povedalo: vsakemu svoje! Slovenec naj se vpiše slovenski v krstno knjigo? Pa povem ti odkrito: Vsak se boji — zamere! Ta hudičeva zamera, ti prokleti oziri, to so pri nas na Koroškem orjaške gore, čez katere ne pridemo.“

„Sevé, sévé, če pridejo slovenski izpiski na vse kraje, pod nemške nosove, to je že huda zamera, pa da se je naša vrla duhovščina boji? Morda je pa vendar škof jim prepovedal?“

„Škofijstvo je celo dovolilo slovenske vpise; zahteva samo kratek zapisnik, ki pove, da je stranka zahtevala slovenski vpis.“

„In zakaj pa, za Boga, ne poslužujejo se vsi, od prvega do zadnjega, te pravice? Z velikim veseljem bi mi podpisavali dotične zapisnike, ki bodo tudi slovenski.“

„Seveda! In pridejo na škofijstvo.“

„Vrlo dobro. To bi imeli pri škofijstvu cele jerbaze slovenskih zapisnikov in vlog!“ . . .

Podlistek.

Matrike in dva kmeta.

„Ti Miha, ali si slišal najnovejši škandal?“

„No, ti imaš zmirom nekaj, ker bereš nemške časnike.“

„Motiš se. Danes nam je odkril naš »Mir« regimentno novico!“

„»Mir«? Beži, beži! Saj je »Mir« zmirom za tri tedne prepočasen, prepohleven in prekonservativen. Zato sem ga rajši pustil.“

„Sodiš, kakor hočeš. »Mir« je sedaj ves drugačen. Dà, fant je še prepreden! Zmiraj dregne sedaj v kako sršenovo gnezdo. Vršiš svojo nalogo izvrstno. Odkriva rane!“

„Če je to res, ga pa zopet naročim.“

„In plačaš tudi?“

„Tudi! Toda povej, kaj je!“

„To ne gre tako hitro. Moram te prej malo pripraviti. Bojim se za tvoje živce.“

„Veš, kaj veselo pretresljivega mi ne moreš povedati. To ne doleti Slovenca tudi v tisoč letih ne, kaj žalostnega smo pa navajeni. Torej ne boj se za me.“

„Dobro! Pa vendar! — Duhovniki naši, vsa čast jim, ti so naši voditelji.“

Dà, res, naši stebri; če bi teh ne imeli, bi nas Slovencev ne bilo več na Koroškem.“

„Duhovniki nam branijo naš jezik.“

„Gotovo! Bog jih živi! Če bi ti bili tudi naši učitelji v šoli, naši sodniki, naši župani, uradniki

v uradu — Bog, to bi bil naš mili jezik v paradižu! Na svoji zemlji svoj gospod!“

„Ne vem kaj bi ti rekel na to. Oh, Miha!“ —

„No no! Ti dvomiš?“ —

„Ali veš kaj o župnijskih uradih?“

„Župnijski urad? A ti meniš tisto kanclijo v župnišču, kjer so tiste debele, v svinjino vezane, težke knjige, kamor zapisujejo duhovniki krste, pogrebe, poroke itd.“

„Dà, dà, prijatelj! In naši župniki morajo izpise teh knjig redno vsak mesec poslati sodniji, okrajnemu glavarstvu; tudi šolskemu vodstvu, in še višje, celó na škofijstvo vsako leto. Župnijski uradi so pravzaprav podlaga drugim uradam, tako-rekoč prvotni in izvirni uradi, v resnici ljudski, domači uradi!“

„Dà, glej! Imenitno, tako daleč pa še mislil nisem. Pa vendar še skrbi Bog za nas, da je v svoji dobri previdnosti vsaj ta imenitni urad dal nam, našim duhovnikom v roke. To mora pač gristi naše nasprotnike, da teh knjig ne dobijo v svoje kremplje; potem bi še te knjige bile nemške.“

„Oh, prijatelj!“ . . .

„No, kaj imaš? Saj so slovenske, hvala Bogu.“

„Niso!“

„Škandal!“

„Pa vidiš, saj sem rekel, da te moram prej pripraviti na najnovejši škandal.“

„Dà, to mi je čisto novo! Jaz sem zmirom mislil, da nas naši župniki slovenski vpisujejo. Še v glavo bi mi ne padlo, da naši duhovniki, ki nas tako silijo in ženejo, da moramo v uradih zahte-

Koroške novice.

Alli ste se že vpisali? Ako se še niste, storite to čim prej, da ne bo prepozno! Kajti ko preteče čas, potem izgubite za dolge zimske večere ono, kar vam jih sicer na najprijetnejši način krajša — knjige družbe sv. Mohorja. In res, kaj je prijetnejšega, kakor tedaj, ako se vsede zvečer cela družina okrog tople peči, mlajših kdo pa vzame v roke lepo slovensko knjigo ter bere na glas, da sliši vsak lepe povesti in poučljive stvari, katere je družba pripravila svojim udom. Marsikatera zlata resnica se najde v njih, koliko koristnih naukov se sliši in vmes pa kaka vesela dogodbica, kaka kratkočasnica, da se človeku razvedri srce. In kolike koristi je tudi branje takih knjig za naše slovensko ljudstvo posebno na Koroškem. V šolah se le tisti, ki so posebno pridni, navadijo pošteno brati knjige, ki so pisane v našem milem materinem jeziku, koliko pa jih je, ki se tega niso nikdar navadili in bi jim bilo zato toliko dobrega in lepega za zmiraj neznano, ako bi ne bilo zimskih večerov, kateri jim dajo priliko, da poslušajo branje Mohorjevih knjig. In ravno letos bo družba sv. Mohorja poskrbela, da bodo posebno koroški Slovenci lahko zadovoljni z njenimi knjigami. Posebno „Koledar“ bo gotovo vsakomur všeč, ker bo v njem popisano življenje in delovanje treh mož, kateri so za koroške Slovence storili marsikaj dobrega. Ti trije možje, rojeni Korošci, so: profesor Jakob Wang, komendant Valentin Šumab in pa dr. Jernej Glančnik. Naš narod pozna hvaležnost in jo izkazuje rad vsakomur, kdor mu je kaj dobrega storil, in zato smo prepričani, da bodo koroški Slovenci z največjim zanimanjem brali o dejanju in nehanju teh mož, ki so vzrastli iz njihove srede. Razun tega pa bo „Koledar“ prinesel tudi še lepo število zabavnih in poučnih spisov. Prepričani smo, da ga ni bilo med udi družbe sv. Mohorja, kateri ne bi bil z največjim zanimanjem bral lanske knjige „Slovenski fantje v Bosni“. Letos bodo dobili udje drugi del tega spisa. Potem pa še „Slovenske večernice“ s svojimi povestmi in druge poučne knjige. Res, čudno bi bilo, ako bi kdo izmed dosedanjih udov ne hotel več pristopiti. Ne, mi upamo, da se bo letos število Mohorjanov le še povišalo. Da pa kdo, kakor smo že rekli, ne zamudi pravega časa, pozivljamo tem potom vsakogar, ki želi za majhen denar dobiti toliko lepega beriva, da naj gre takoj k svojemu župniškemu poverjeniku in naj se zopet vpiše v družbo, ako pa še ni bil ud, pa na novo. In ko bo prišla jesen in za njo zima s svojimi dolgimi večeri, takrat ne bo nikomur žal, da je plačal oni dve kronici, temveč bo z veseljem bral ali poslušal, kar mu bo podala družba v svojih šestih knjigah.

Torej: ako se še niste vpisali, vpišite se takoj, da ne bo prepozno!

Interpelacija o šolskih razmerah na Koroškem smo z današnjo številko dokončali. Ker so se pa seveda, kakor je bilo pričakovati, v državnemu zboru na interpelacijo slovenskih poslancev oglasili takoj znani „prijatelji“ slovenskega ljudstva na Koroškem, Dobernigg, Lemisch in „slavni“ Orasch, ter so po svoje protestirali proti interpelaciji slovenskih poslancev, in ker bo naša bralca

„Oh prijatelj!“
 „Zakaj zopet zdihuješ. Ali je že zopet kaka vražja zapreka, zaniknost?“
 „Zapreka, zapreka! Slovenska vloga ne sme čez prag škofijstva!“
 „Kaj? Hudirja, še pred cesarja sme in pred papeža! Ali cerkev . . . škof . . .“
 „Pst, tiho! Predalec sva prišla.“
 „Je tako! Če bi vsak kmet tako daleč in globoko mislil, bi moral postati puntar . . . Grabil bi vsak dan za cepec! —“
 Pa vendar, ko sem zadnjič pri birmovanju v D. navzoč bil, so škof nagovorili nas — slovensko!“
 „In dekan?“
 „Dekan pa nemško!“
 „Vidiš? Tako nam gre!“ — —

Najmanjše armade na svetu. Neki angleški list piše: Najmanjšo armado na svetu ima kneževina Monako s 75 gardisti, 75 karabinerji in 20 gasilci. Potem pride Luksemburg s 135 orožniki, 170 prostovoljci in 39 godci. V času vojske se zviša število prostovoljcev na 250 mož. V republiki San Marino so vpeljali splošno obrambeno dolžnost, tako da šteje cela armada lahko 958 mož in 39 častnikov pod poveljstvom enega maršala; v mirnem času šteje seveda vojska le 60 mož. Čudno je število častnikov v razmerju s prostaki v republiki Liberia. Tu šteje vojska 800 častnikov, a le 700 prostakov.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

gotovo ta slavna interpelacija slavnih koroških posilnemcev zanimala, jo bomo priobčili prihodnjič primerno osvetljeno, da bo vsak lahko spoznal, kako znajo ti ljudje govoriti — no recimo — neresnično!

Imenovanje. Deželni odbor je provizoričnega okrožnega živinozdravnika v Weitensfeldu, g. Lovro Knafliča, namestil stalno. — Kolikor je nam znano, je g. Knaflič kolikor toliko bil svoj čas zmožen slovenščine in bi ne bilo prenapačno, ako bi bil nameščen kje v slovenskem delu dežele.

Odgovor. Podpisanega nasprotni časopisi koroški in za njimi tudi duševna reva, štajerski kvakar, radi popolnoma nedolžnega in vseskozi pravičnega slovenskega vpisa v krstno knjigo glavne mestne župnije v Celovcu neprenehoma in sirovo napadajo. Nisem se hotel o tej zadevi več oglašiti v javnosti, toda ker se me na vsak način hoče označiti kot neubogljivca nasproti svojemu bivšemu predpostavljenu župniku, č. g. H. Angererju, in lažnika, zato čutim svojo stanovsko dolžnost, da se zagovarjam.

Kar se tiče „Kärntner Zeitung“ z dne 26. februarja, ki mi očita dvojno neresnico, izjavim še enkrat, da sem pisal **golo resnico**. To morem vsikdar dokazati.

Kar pa zadeva za protestantizem delujoče „Freie Stimmen“ z dne 22. febr., mi te očitajo, „da sem krstno knjigo v nasprotju z obstoječimi predpisi poslovenil“. Glede jezikovnega vpisovanja v matrike sploh ni nobenega predpisa, pač pa navada, da se matrike pišejo povsod v jeziku, ki je v dotični deželi pripoznan kot deželni jezik. Zakaj bi ravno Koroška morala imeti za Slovence (nikakor pa ne za Nemce) same izjeme. Če omenjeni list misli, da je krstna knjiga z enim slučajem že poslovenjena, potem mora tudi cela Afrika že biti ponemčena, ker se tam neki Nemci tako nečastno bojujejo z majhnim narodičem „Herero“. V istem članku se mi očita tudi „nepokorščina“. O tem niti govora ne more biti, kar more vsak pameten človek razvideti iz mojega objavljenega pisma v „Miru“ z dne 16. febr. Krivično je tudi očitanje, da sem dal s svojim ravnanjem g. dekanu brc; to ni bil nikdar moj namen; pač pa sem ravnal povsod popolnoma pravilno in se v svojem pismu potegnil le za svojo čast. Tudi ni treba „čez glave oblastnije v nemški (?) mestni župniji matrike poslovenjati“, ker za to govore državni osnovni zakoni (§ 19.); kar pa sanjari članek „Fr. St.“ o nemštvu v omenjeni župniji, mu bi le privoščil, da bi služboval tam le en mesec za kapelana, potem bo drugače govoril.

Dne 1. marca piše isti list, da sem z „Miro“ vred obdolžil č. g. dekana Angerer-ja lažnjivega poročila na mestni magistrat, to ni res, temveč primoran, potegniti se za svojo čast, sem le vprašal odkod so laži. V nadaljnjem prežvekuje omenjeni list z dne 1. marca le to, kar je pisaril že dne 22. febr., in na to sem odgovoril že zgoraj.

Jožef Dobrovč,
kanonik.

Pozor! Opozarjamo cenjene bralce „Mira“ na inserat največje slovenske trgovine z železnino „Merkur“ P. Majdič v Celju, ki je priobčen v današnji številki lista.

Podatek za potrebnost slovenskih matrik. Vsak jezik ima svoje posebnosti; tako tudi slovenski jezik. Njega posebnost ste posebno dve črkici, namreč „z“ in „ž“. Nemec vzame za „z“ — „f“ in za „ž“ — „j“. A za vsako besedo to ne gre — „kosa“ in „koza“ je nekaj različnega. A ker Nемец nima znamenj za „z“ in „ž“, mora svoj „f“ in „j“ vzeti, radi tega pa nastane mnogokrat spaka, kar sledeči slučaj potrdi: Tukaj v okolici je plavžar in delavci pri njem se zovejo „plavžarji“. Tak plavžar si je zgradil kočjo in ljudje so jo krstili „pri Plavžarju“. Kako bode to Nемец pisal, ker nima črke „ž“? A skratka si zna pomagati, ter piše: „Blaujcherfenchler“. In glejte spako! Iz poštenega „plavžarja“ izcimi se zaničljivi „Blaujcher“, kar je toliko kot ničvredni „blebetač“. In to se najde tukaj v krstnih matrikah. Kdor ne verjame, naj se prepriča.

Področje. Eden šentjakobskih dopisnikov „Mira“ ima navado s posebno radostjo udrihati po vsem, kar se pripeti tu v Področici. Nobena zadeva mu ni premalenkostna, da bi se je ne polastil. Kaj čuda, da ga je tudi tukajšnje diletantsko gledališče v oči zbudilo. Smešna se mi zdi trditve, da se slovenske moči tega „ciganskega teatra“ izrabljati pustijo. Na kak način pa, prosim? Rad priznavam, da sem jaz sam ta „ciganski teater“ na noge spravil, pa le v ta namen, da si prikrajšamo dolge zimske večere, katere tu posebno močno občutimo. Druzega smotra naše igre pač niso imele. Da slovensko tu nismo mogli igrati, ve vsak človek, ki količkaj pozna tukajšnje razmere. Dalje tudi prostovoljnih vstopnin nismo podarili nikomur, ampak je porabili k nabavi različnih k gledališču potrebnih reči. Sploh pa moj slovenski tovariš in jaz

dobro veva, kaj sva svojemu narodu dolžna, dvomiva pa, da to tudi oni šentjakobski dopisnik za svojo osebo ve, drugače bi naju pač zaradi take brezpomembne stvari po časnikih ne vlačil. Boljše bi pač bilo, če bi dotičnik pred svojim pragom pometal.

Vinko Kovačič.

Svetnavas. Gosp. Pepček! vi ste res cel čudak, kajti kar nam je dozdej neznano bilo, to nam z vašimi popravki (ki so vse prej nego po § 19.) prav lepo razodenete. **Pepčkov popravek I.** Gosp. Pepček! Vi pravite, „da poslednji čas niste več bili občinski svetovalec.“ O to vam prav radi verjamemo, samo vprašali bi vas, zakaj ste to čast odložili in čast šolskega svetovaleca pa ne? — Kar se tiče Mac Nevina, torej vi ste samo prebrali dotični dopis in kak vaš bratec je pa predlagal. Ali morete dokazati, da se ni odgovorilo: „Naj da Mac Nevin 1000 gld. in mi ga bomo volili?“ — Torej ni res, da ste brezplačno pisali pri občini, temveč res je, da ste hoteli s tem pisanjem malo zaslužiti, ker vam pa občina tega ni dovoljno izplačala, ste zahtevali, da se denar pošlje za nemčurski otroški vrtec v Borovljah“. Tako stoji namreč črno na belo v pismu, ki ste je vi na občino poslali. Kdo in kdaj je vaš „zaslužek občinskim revežem“ dal, to bote nam morali še malo pojasniti. Najbolj pa se nam čudno zdi, „da je vam bila čast župana že pred tremi leti od večine ponujana in da ste jo odklonili.“ Mi res ne vemo, kdo je bil tedaj bolj nespameten ali vi, ker ste to čast odklonili ali oni, ki so vas tako lepo hoteli na županski (upamo, da na župni ne) stolček posaditi. Če vi časti res niste hoteli prevzeti, potem pač zaslužite, da vas vaši bratci nemčurji na stol privežejo in . . . . Kajti potem ste vi največ krivi, da je prišla svetinska nemčurska občina v slovenske roke. Čemu torej jadikovanje v luterski „Bauernzeitung“. Sicer vam pa kar v obraz povemo, da ste še pri zadnji volitvi baje kar po usmiljenju prišli v občinski odbor. —

Pepčkov popravek II. G. Krassnigg! kaj nam vi ne poveste! „Za vse prebivalce je mislila c. kr. poštna direkcija brzojavni urad vpeljati?“ Čemu? Morda zato, da bi tisti slavni vaši boksarji tem lažje prišli v Svetnavas ter se pri vas na plesišču sabljali? Mogoče je tisti svinjski rilec tudi z vašim plesiščem v zvezi. Povejte nam, koliko telegramov pride v Svetnavas tekom enega leta, potem vam bomo verjeli, da bi bila ta „naprava obče koristna“. In poštnega urada res nimate vi, ampak g. sestra, ki pri vas gospodinjstvo vodi. Besede znate res tako obračati in sukati, kakor kak „strgan dohtar“.

— **Pepčkov popravek III.** seveda zopet po § 19. Lep popravek!? G. Krassnigg, poskusite v vaši gostilni in prodajalnici pol leta ničesar slovenskega spregovoriti, potem bote nekak pojem imeli, kako bi se Nemcu v Svetnavi godilo. Ali to vam pač radi potrdimo, da bi Svetinčani bolj spoštovali Nemca, nego spoštujete nemčurje, ki povsod hočejo komandirati. Priznavamo, da se vi ne pišete Krasnik, ampak skoraj vsak dan drugače, kar potrjuje tudi popravek, katerega ste, kakor pravite, lastnoročno podpisali, ker tam je vaše ime samo z enim „g“.

Št. Janž v Rožu. Dragi Št. Janžani, dragi slovenski starši, ali bote res pustili, da pride k vam trd Nемец za učitelja? Koliko da g. Marinič slovensko zna, to vam je dobro znano. Odborniki šolskega sveta in g. župan naj gredo nemudoma h g. Pallatu, ter naj odločno zahtevajo, da pride v Št. Janž slovenščine zmožen učitelj ali učiteljica. G. Palla! zakaj niste to službo g. učitelju Liauniggu oddali? Ali mar ta gospod preveč slovensko zna? Zopet se je jasno pokazalo, kako slavni deželni šolski svet za Slovence skrbi. Gosp. Palla, povemo vam, da imate tam na Zgornjem Koroškem na nemški šoli tudi eno gđe. učiteljico, ki slovensko zna. Ali je vam kaj o tem znano?! G. urednik „Mira“ vam lahko pove naslov.

Škofiče. (Shod slovenskega pevskega društva „Slavček“.) Na pustno nedeljo zvečer je imel „Slavček“ zopet javen shod pri Kristofu. Udeležba sicer ni bila tako obilna, kakor smo je pričakovali, zato ne, ker „Mir“ ni objavil vabila na shod in ker so skoraj v vsaki vasi vozili skrinje za novoporočence. Predsednik društva, g. Štefan Singer, je nam razpravljal o rusko-japonski vojski, kako je nastala, kako se vršila na morju, pri Port Arturu in v Mandžuriji. Gledališko igro „Stari oče iz Amerike“ so igrali: Val. Verlič, oče; Blatnikova Ana, žena; sin, Blatnikov Arnold, stari oče pa Janez Verlič. Igrali so vsi izvrstno. Ljudje so se kar čudili, da so se naši igralci v tako kratkem času tako izurili v igranju. Med tem ko se je na odru pripravljalo za drugo igro, je govoril mladenič Mihael Žužov p. d. Furtazev v Goricah. V svojem dobro izdelanem govoru nam je pokazal najimnitnejše črtice iz naše avstrijske zgodovine, namreč vojsko in boje, katere smo imeli l. 1848, 1859 in 1866 z Lahi in Nemci. Ta zelo nadarjeni mladenič, ki mnogo bere, je popolnoma samostojno izdelal svoj govor. Druga igra je bila „Ne vdajmo se!“ Osebe so bile: Verlič Zdr., župan;

pisar Muba, Verlič Janez, res spreten igravec, kar rojen za na oder; ulogo doktorja Zavijača je imel Jože Obilčnik; Jurij Korenjak je bil Podbrušnjakov Matija, ki je pri tej priliki prvokrat nastopil na odru in tudi izvrstno igral, kakor smo od njega pričakovali. Ta mladenič je napravil v Celovcu deželno gospodarsko šolo z najboljšim uspehom — bil je vedno prvi. Pričakujemo o njem, da nas prihodnjic tudi pouči malo o gospodarskih rečeh. Mati županja — Kobanova iz Št. Ilja in tudi Blatnikova Ana ste itak že vajeni, ker sta že večkrat nastopili na odru. Res prav kratkočasen večer je bil, posebno tudi radi tega, ker nas je še „Slavček“ s krasnimi svojimi pesmimi zabaval.

Škofiče. (Odgovor na napad v „Bauern-Zeitung“.) V zadnjem listu „Bauern-Zeitung“ se dopisnik iz Škofič jezil nad našim mladeniškim društvom „Slavček“. Velikih pregreh mu ne more očitati, a jezi ga, da šteje društvo nad 30 mladeničev; on očita, da nimajo vsi natančnega posluha, da je pri igrah sodelovala tudi Blatnikova hčer, in smeši gledališki oder, da na Dunaju nimajo lepšega. Vsak, kdor članek bere, vidi, da ga je nekdo pisal le iz sovraštva in zavisti do pevskega društva. Ta dopisnik je skoraj gotovo naš podučitelj Jož. Ahatz. Prej nas je napadal v „Villacher Z.“ in „Wochenblatt“, a ker mu je krajni šolski svet zapretel, da če ne neha s takimi lažnjivimi napadi, bode spravil v javnost učiteljeve skrivne in očitne grehe, je res potihnil. A ker je v gostilni „B. Z.“ ponujal ljudem v roke, da naj berejo članek „Slavčeka“, je gotovo, da je moral on spisati ta članek. S tem pa, da nasprotuje učitelj „Slavčku“, bije prav za prav samemu sebi, oziroma svoji stranki v obraz. Učitelj je in mora biti napreden, saj vedno kriči ta stranka: napredek-Fortschritt. Ali to ni lep napredek, da se mladeniči vadijo v petju, nastopajo drug za drugim kot govorniki pri shodih, tako da sebe in druge poučujejo, da se upajo nastopiti na odru in spretno igrati različne igre? To je gotovo lep napredek, na vsak način boljši kakor oni naših nemčurjev, ki so pred ne dolgim časom naslikali na velik papir dve nagi človeški podobi ter ju prilepili na „Kajžrov“ skedenj s podpisom: Teatergasse. To je omika, da se je res Bog usmili. Prav je imel zato oni kmet, ki je bil od liberalne stranke pristopil k naši, in rekel: „To je stranka (menil je liberalno), da se je mora človek sramovati.“ Če nas taka stranka napade, nam je to le dokaz, da smo mi na pravem potu. Odgovor na napad v „B. Z.“ pa je: 1. „Tisti, ki mladeniče sodi radi posluha, ga sam nič nima, ali vsaj ne veliko, kakor je sam rekel; 2. Blatnikova hči ima še svoje dobre in skrbne starše, ne potrebuje torej družega varha, zato si pa lahko pribrani g. S. A. tiste nesramne dopisnice brez podpisa; 3. naš gledališki oder je lep dovolj za nas, in našinci ga vsi hvalijo in občudujejo, dunajskega pa nismo videli niti mi, niti tisti, ki nas napada.

Št. Ilj. Shod izobraževalnega in pevskega društva „Slavček“ pri Miklavcu je bil izvrstno obiskan. Ljudstva je bilo vse natlačeno. Iz Št. Jakobca je prišlo pevsko društvo, iz Celovca pa tamburaško društvo „Bisernica“, iz Hodiš pa je nas počastilo nemčursko pevsko društvo, ki je pod vodstvom škofiškega podučitelja Ahaca in nekaterih drugih učiteljev hotelo nagajati shodu ali ga morda celo zabraniti; pa vsa nakana jim je spodletela. Škoda, da so zaradi pomanjkanja časa in velike dvorane morali izostati mladeniški govori, pač pa so nas izborna zabavali s petjem in godbo in tudi gledališki igri ste se dobro obnesli.

135 loterijskih listkov je bilo v stari listnici, katero je našel nekdo na Gozdanjah. Ali je tisti, ki jih je izgubil, ki je torej 135 krat stavil v loterijo, sploh zadel kako terno? Menda z glavo ob zid! Da se ljudje ne zmodrujejo!

Brnca. V nedeljo dné 19. febr. popoldne je šel neki kmet iz tukajšnje vasi drva napravljat. Ker ga zvečer le ni bilo domu, gredo za njim ter ga najdejo na pol mrtvega v snegu ležati. Padel je namreč raz drevo ter si zlomil križ. Peljejo ga domu, kjer bolnik takoj zahteva gospoda, ter ga srčno naprosi, da bi ga poročil z ženo, s katero je že več let „kar tako“ živel. A predno se je moglo to zgoditi, je nesrečnež umrl. Govori se, da je ta kmet že prej dvakrat se težko poškodoval, ter vedno obetal, da hoče začeti pošteno zakonsko življenje, če mu Bog zdravje dá, ali kakor hitro je bil zopet zdrav, pa o poroki nič ni hotel slišati.

Brnca. Poročil se je 1. sušca naš občepriljubljeni cerkovnik, organist in trgovec, g. Ivan Miklavič z Anico Kompanjevo, hčerko tukajšnjega posestnika. Ženin je tudi kapelnik našega vrlega tamburaškega zbora. Oba novoporočenca pa marljiva sotrudnika pri uprizoritvi slovenskih iger. Njegov „berač Tonček“ v „Divjem lovcu“ nam je v prelepem spominu. Le tako naprej z združeno močjo za jadni naš rod! Sreča in slava mlademu parčku! — Ko smo lani začeli uprizorjati slovenske igre, menili so nemčurski listi: „Glej, te spake

samo radi tega igrajo, ker so že postarne, da bi prej prišle v sladki zakonski jarem.“ — Ugajala nam je ta misel. Priobčeli smo v „Miru“, da prevzamemo ženitovanjske ponudbe in druge stvari, katere sem spadajo. In — čudo, veliko čudo: izmed naših igral in igralcev jih je v tem času že pet zlezlo pod zakonski jarem. Torej slovenski fantje in dekleta, ako si hočete hitro pridobiti družico in druga za življenje, le pridno nastopajte v slovenskih igrah, vrlo udarjajte na mile nam tamburice — uspeh bo tudi pri vas sijajen! Ker sem že ravno pri naših igrah, moram vendar priobčiti sodbo enega naših pristnih Nemcev: „Vos is inen fir ir Kindrspil, dos tuns wol, ober vos is inen fir dos gotiše, do tuns si dos Geld von der Armen ausserrupfen, wos is zu senerer Unterhaltung.“ Morda ti dragi bralec, ugañeš to zagonetko.

Junaštvo. Nekega popoldne napotivo se s sestro v bližnje mestece. Greva po glavnem trgu. Na desno in levo trgovine, sicer z nemškimi napisi a čisto pristno slovanskimi imeni. No, tukaj nam pa že ne bo hudo — in res, kjer vstopive, povsod prijazen sprejem. Nadalje se še malo sprehajave, — a kaj to naenkrat! Od vseh strani vrejo gospodki in dame — glasen žubor! Ob najini desni in levi padajo — ni lepo, a kar je bilo, je bilo — čisto navadni pljunci. Slišijo se klici: „Pereat, nieder mit die Windischen, in tudi izrek v slovenščini: „Dekleta, kaj mislite, to se ne spodobi itd.“ Začuden se spogledave. Kar zapazim na sestri kočček slovenske trobojnice, trak samo 1½ centimetra širok. Aha! Gospodična Pekavec, uganjka je rešena! — Pridruži se nam neki znanec, in kakor bi bilo odrezano, vse je utihnilo. Pravi junaki! Cela drhal gre v boj na dve šibki ženski, en sam moški pa jih vžene v kozji rog. Za denar v trgovinah vse razumejo, tudi naš zaničevani jezik, a zunaj na cesti, tam pokažejo šele pravo junaštvo! — Pri tej priliki zbudila se nam je iskrena želja po slovenskem trgovcu v tem nemčurskem gnezdu in živo nam je ostala v duhu slika kakega „Narodnega doma“ v pritličju s slovenskimi tvrdkami. Žal — le sanje — — — !

Vrata. Komu ni znano, kako koroški nemški in nemčurski učitelji našo mladino ponemčujejo? Samo duhovnik je, ki v naših takozvanih dvojezičnih šolah otroke še v slovenščini poučuje. A tem večjo grajo zasluži tisti duhovnik, ki učiteljem na ljubo opusti slovenski katekizem ter jim pomaga nemčuriti, kakor se žalibog pri nas godi, kjer baje naš g. župnik otroke tretjega in četrtega razreda v nemškem jeziku poučuje. Ali je mogoče, da tudi slovenski duhovnik zataji svoj mili materni jezik? Pripomnimo samo, da so Vrata popolnoma slovenska župnija.

Zabnice. Predzadnja pustna veselica se je jako dobro obnesla. V prvi vrsti se imamo zahvaliti velečenjenim gospicam iz Brnce in gospodom tamburašem isto tam, kateri so nas iz prijaznosti z igro „Zakleta soba“ in s tamburanjem res naravnost presenetili ter nas nekoliko vzdramili iz narodnega spanja. Videli smo, da se dá tudi na deželi nekaj doseči, in sicer od preprostih kmetijskih ljudi. Poglejmo si fante iz Brnce, ali niso bili kos svoji nalogi? Vse se je čudilo spretnemu igranju na tamburice, tej tako lepi domači glasbi. Ali ne bi bilo mogoče tudi pri nas kaj takega skupaj spraviti? Mislim, da prav lahko. Tudi žabniški fantje niso tako zabiti, kakor si kdo misli, da ne bi se dalo kaj iz njih narediti. Ali menda nimajo dobrih grl za petje, ali nimajo menda tudi muzikaličnega posluha za godbo? Gotovo da vse to imajo. Treba je le začeti in vse bi šlo, kar bi začeli. Torej fantje in dekleta združite se skupaj ter naredite si kako društvo, bodisi pevsko ali tamburaško. Treba je le dobre volje in vse bi šlo gladko naprej, učitelja bi se dobilo prav lahko, bodisi za petje ali tamburanje. Glavna reč pri vsem tem mora biti edinost, in kjer tega ni, ni mogoče skupnega delovanja. Vsi bi morali biti kot eden. Na ta način bi dosegli najlepši uspeh. Kajti naša žabniška vas je ena izmed največjih v Kanalski dolini. S ponosom bi lahko rekli: mi smo fantje, iz Žabnic doma. Poglejmo si Ovejo vas. Vsak pravi, da je tam v Oveji vasi že konec sveta, svet je že z gorami zabiti, pogledimo si pa vas in kaj vidimo? Nekaj revnih hiš, in po hišah najdemo prav malo fantov, ali ti, ki so, so v resnici korenjaki! Ti so glasbeno nadarjeni, imajo veselje in dobro voljo in ustanovili so si godbeno društvo. Saj smo jih že slišali v Žabnicah, ko so prvokrat nastopili, jako dobro so igrali. Ali to ni lepo od njih? Dvanajst jih je, imajo vsi že svoje instrumente, in v kratkem bodo lahko izurjeni godci. Ali to ni veliko število za tako majhno vas, kjer bi človek mislil, da vse spi, kakor pri nas? Ali to ni lepo, da se med navadnim ljudstvom goji umetna glasba in lepo slovensko petje? Zatorej vzdramimo se tudi mi, vstanimo iz trdega zimskega spanja, saj nas je veliko število, ki imamo dobro voljo, da se čim prej ustanovi v naši vasi bodisi eno ali drugo društvo, potem bode postalo tudi čisto drugo živ-

ljenje med nami. Posnemajmo naše sosede v Oveji vasi in na Brnci in videli bomo, da tudi mi nismo zadnji na svetu. Zato pa pravim: Hej fantje in dekleta, kvišku, da nam pride doba zlata!

Žabnice. Pri nas že ravno štirinajst dni neprenehoma sneži. Snega nam torej, hvala Bogu, ne bo zmanjkalo. Kljub temu, da so prerokovali, da letos ne bo veliko snega, smo ga dobili po stari meri šele sedaj.

Gospa Sveta. (Matrike.) Kot oskrbnik župnije Poreča na Gori je moral pisatelj teh vrstic poslati v začetku meseca listopada m. l. mesečne izkaze nezakonskih otrok. Pripetilo se je, da je v mesecu vinotoku m. l. krstil otroka ene matere, ki se piše „Čop“, kar je, kakor razvidno, beseda slovenska. C. kr. okrajna sodnija v Št. Vidu je poslala izkaz nazaj z opazko, da je ime napačno pisano, da se mora namreč glasiti: „Tschopp“. Cela stvar se je izročila c. kr. okrajnemu glavarstvu v Celovcu, ki je zahtevalo krstni list od mene krščenega otroka. Umevno je, da sem ostal dosleden in zopet pisal ime otroka, kakor pri vpisu, s čisto slovensko pisavo. Dolgo so iskali materin rojstni kraj, po dolgem poizvedovanju pa se je našlo, da je bila krščena v celovski glavni župniji od bivšega g. kapelana Opetla, sedaj župnika v Požarnici (Pusarnitz), Nemca, ki je seveda napisal vse v nemškem pravopisu. Ali ima menda le nemški duhovnik posebno predpravo, ponemčevati slovenska imena, ali je samo nemška pisava slovenskih imen merodajna in prava? In potom okrajnega glavarstva celovškega je prišlo povelje na župnijski urad v Porečah, naj se vpiše, oziroma popravi ime „Čop“ v nemško „Tschopp“. Koliko krivic se je v tem oziru godilo in se še godi v nekaterih župnijah. Tudi vem o slučajih, da g. učitelji ponemčujejo svojevoljno slovenska imena, akoravno so bila v izkazih, ki jih pošiljajo župni uradi na šolska vodstva, v pravilni slovenščini pisana. Ta slučaj menda ne bo edin in se bo ponavljal, dokler se ne bo g. učiteljem gledalo na prste. Zdi se mi, da bo imela pred c. kr. uradi nemška „babica“ skoraj večjo veljavo, kakor slovenski župnik. Koliko se najde slovenskih pristnih imen v krstnih bukvah spačenih, pisanih v nemški pisavi in tudi v poselskih bukvicah, spisanih od slavni občinskih uradov, ki se včasih prinesó g. župniku pri vpisovanju krstov!

Gospa Sveta. (Cvetje iz šole.) Katehet je nekaj vprašal učenko (Slovenko); ker ni precej dala odgovora, vstane v klopi neki učenec (Nemec), ne da bi bil dal navadno znamenje, da hoče kaj govoriti, in zavpije na ves glas: „du stehst wie eine Sau“. S tem se je hotel znositi nad ono učenko (Slovenko) iz nevoščljivosti, da je dobil slab razred iz krščanskega nauka, dočim je ona učenka imela enojko. Seveda je ta vročekrvni fantič dobil občutljivo kazen, ki mu dolgo ostane v spominu. Sploh se ne upa slovenski otrok, ki pride enkrat v tukajšnju šolo ali v šolo v Porečah na Gori izpregovoriti slovenske besede iz strahu, da bi ne bil zasramovan in da bi ga ne zasmehovali s priimkom: „du windischer“ ali „windische“!

Tudi se mi je zgodilo v III. razredu, da sem pri razlagi krščanskega nauka napisal na tablo dve latinski besedi v latinskih črkah, kar je bilo nekaterim povod, da so dali duška svoji ogorčenosti (menda nad mojo predrznostjo) z besedami: „Dos is windisch, dos verstehn mir nit.“ Odkod vendar pride ta nemška nestrpnost? Ali se ista goji že doma ali v šoli? Ko sem zaradi te stvari vprašal pri domačem učiteljskem zborovanju g. šolskega vodjo, je seveda ta vse utajil.

Kdor mu hoče verjeti, pa naj mu verjame, ker je že tako dobro znano, kako jih bode v oči le slovenski napis na ovitku, da so me napadli v svojem umazanem listu.

Podjunska dolina. Duhovniki v Podjunski dolini smo res veliko, veliko preveč strahopetni. Mi vemo, da rožeški dekanat že dolgo slovensko uraduje, ravno tako nam je znano, da je začel borovljski dekanat med seboj izključno slovensko uradovati. Isto dela, kakor se je že lansko leto pisalo, tudi velikovski dekanat, samo v pliberskem in dobrlovaškem dekanatu še vedno gladimo blaženo nemščino ter čakamo, kdaj bodo nam drugi izbojevali pravico za slovensko uradovanje. Tisk na kuvertih in župni pečati, ki bi imeli biti popolnoma slovenski ali vsaj slovensko-nemški, so dozdej skoraj izključno nemški. Dà, najdejo se celo župnije, kjer ima občina slovenski pečat ter slovensko uraduje, a župnija ima kajpada nemški pečat ter izključno nemško uraduje, kakor da bi bila nemščina že uradni jezik. Bog daj nam Slovencem malo več korajže!*

Medgorje. (Volitve.) V 47. številki „Mira“ od dné 24. listopada 1904 se je bralo: Propadli smo — samo za šest glasov . . . In pritožba je bila uslišana (po 10 tednih) in se je volilo na pod-

*) Opomba uredništva. Opozarjamo na dopis „Iz spodnje Koroške“ v naši zadnji številki in na tamonjšjo našo pripombo.

lagi prejšnjih volilnih zapisnikov. In spet smo propadli, a čujte: za tri glasove v drugem razredu! Koliko vendar zakrivi na svetu nevednost, lahkovernost in — nemarnost! Čujte vsaj nekaj o tem! Neka vdova, koje mož je vselej po njenih besedah z nami po krščansko volil, je za svoje pooblastilo od turškega paše v Podgradu dobila za večerjo po volitvi dve pečeni piščeti, dva litra vina in pol kile sladkorja! Zbog šolskih zamud njenih otrok se jej zdaj nikoli ni treba bati, saj je to že zaslužila! Zdjaj vsaj veste, kakšno je Judeževo plačilo pri nas! Nekega moža, ki je hotel in prišel z nami volit, so zaprli in šele, ko so sami hoteli, k volitvi zoper nas pustili . . . . . Naprednjaki, „slavno“ ste zmagali! Heil! Le še trojko si na ogledalo zapišite! Kravo so tudi dobili in odkod? Od mesarja iz Grabštanja, je bila samo polovica! Ako so cepine imeli za njo, ne vem. Glavna reč: Je li plačan Vaš golaž, Vi nemčurski volilci oziroma japonski generali?

Šmihel nad Pliberkom. (Občni zbor slov. pevskega društva „Gorotan.“) V nedeljo dne 19. svečana t. l. se je vršil v gostilni pri „Šercerju“ občni zbor našega pevskega društva. Zbrala se je v kljub slabemu vremenu velika množica ljudstva in prijateljev petja iz okolice, tako da so bili vsi prostori napolnjeni. Zborovanje otvoril g. Stangelj ter prebere in razloži društvena pravila. Nato se vrši volitev novega odbora. Izvoljeni so bili sledeči: Predsednik g. Ferdo Krajger; podpredsednik: g. Janko Rožman; pevovodja in tajnik: g. Valentin Stangelj; blagajničar: g. Ivan Cirgoj in arhivar: g. Franc Viternik. Navdušeni „živio“-klici novoizvoljenemu odboru so zaključili volitev.

Oglasil se je na to č. g. Ivan Hornbök, kaplan iz Pliberka, kateri je v navdušenih besedah pozdravil novoizvoljeni odbor in dokazoval, kako da moramo združeno gojiti našo milo slovensko pesem in ž njo koroške Slovence vzbujati k zavednosti. Kratkemu govoru g. kaplana so sledili „živio“-klici.

Po tem govoru se je predstavljala šaloigra „Raztresenca“, ki je vzbudila med zbranimi mnogo zabave in smeja. Pevski zbor je na to zapel precejšnje število lepih narodnih pesmi in tako kratkočasil ter držal vse še ostale udeležence dalje časa skupaj. Ples z igranjem na glasovirju je zaključil ta veseli večer.

Libuče. (Oživiljena podružnica sv. Cirila in Metoda.) Pred dvema letoma v avgustu se je ustanovila pri nas „Podružnica sv. Cirila in Metoda za Libuče in okolico“. Toda vsled raznih zaprek je potem zaspančkala. Dne 26. febr. pa smo zopet sklicali zborovanje v gostilni pri „Solncu“, kjer se je zbralo nepričakovano mnogo vrlih Libučanov in Šmarječanov. Govorila sta častita gg. Iv. Hornbök, ki je pozivljaj navzoče na delo za pravo narodno izomiko, in J. Dobrovc, dokazujoč, da nemškutarke šole ne rodijo dobrega sadu. Nemškutarija odtuja ljudstvo narodu in veri. Odbor se je izvolil sledeče: g. P. Riedl, p. d. Brdnik, predsednik; g. M. Hartman, namestnik; čč. gg. J. Hornbök, blagajnik; A. Teul, tajnik; odborniki: gg. Fr. Reš, M. Breznik, p. d. Koren in Fr. Kralj, p. d. Travar. Sklenilo se je tudi poslati dež. poslancu Fr. Grafenauerju resolucijo, da ljudstvo s sedanjimi šolami ni zadovoljno. Posnemanja vredno! Vrli „Gorotanci“ so nas navduševali s svojim prekrasnim petjem.

Dobrlavas. (Občinske volitve.) Dne 2. marca t. l. smo imeli pri nas občinske volitve, ki so se bile lani razveljavile. Vsled strašanskega pritiska od strani nasprotnikov, skrajno slabega vremena in veliko tudi zaradi nemarnosti in omahljivosti naših volilcev so volitve izpadle za nas slabo. V tretjem volilnem razredu se nemškutarji volitve niso udeležili, v drugem so šteli nasprotniki 39 glasov, mi pa 28. Takega razmerja glasov se nismo nadejali nikoli. V prvem razredu se naša stranka ni udeležila volitve. Natančnejše prihodnjč.

Pliberk. (Slovinci in slovenski shodi na Koroškem.) Prijetno je čitati, da se tako mnogoštevilno udeležujejo koroški Slovinci shodov, katere prirejajo vneti rodoljubi v probujo naroda. In taki shodi so tudi zelo potrebni, ako se hoče skrbeti za narodni obstanek. Toda, ljubi Slovinci, zapomnite si, da taki shodi niso kratkočasne igre ali kakor pravijo, veselice, in kakor bi lahko mislil marsikdo izmed obiskovalcev. Če bi jih tako razumeli, je škoda za potrato dragega časa. Ne, na shodih se slišijo nauki, katerih je treba ohraniti in se v vseh zadevah po njih ravnati. Ni zadosti pritrjevati, ampak tudi se tako ravnati, kar pa je bilo dosedaj prav redko. Obžalujem navdušene gospode govornike, da seme narodnih naukov pada večinoma na skalo, na cesto ali pa med trnje, tako da po malem vse usahne, kar bi nikakor ne smelo biti. Naj bi vsak izmed koroških Slovencev trdno sklenil: pri meni mora pasti na dobro zemljo, pa naj velja, kar hoče. Za to hočem delati z vsemi svojimi močmi! Tako bi v kratkem času imelo Ko-

roško vse drugo lice. Začnite ljubi Slovinci. Odstranite nemške časnike, naročujte le slovenske! Ne govorite nemški, kadar v prodajalnah kaj kupujete! Rabite le slovenske tiskovine in naredite slovenske naslove na pisma, katera odpošiljate. Občine in krajni šolski sveti, uradujte slovensko! Skrbite, kolikor je mogoče, za slovensko izobrazbo mladine. Ako se to stori bo že storjenega veliko. Nespa- metno pa bi bilo, če bi kdo mislil od tal skozi okno stopiti v drugo nadstropje; zato so napravljene stopnjice in vsak kdor hoče priti vrh stopnjic, mora stopiti prej na spodnje. Tako se mora tudi v narodnem oziru po malem začeti in krepko iti naprej. Dokler pa bote rekali, da vam je vse eno, tako dolgo ni treba reči, da bedite, ker tedaj le spite. Zato pa vstanite in delajte, in če bote delali neustrašeno, je upati, da bo vaše delo obrodilo dober sad, in tužni Gorotan se bo izpremenil v veselega, svobodnega, za kar nam pomagaj Bog!

Koprivna pri Črni. Imeli smo do zdaj še dosti prijetno zimo. Bila je sicer precej mrzla, pa snega ni bilo veliko. Ljudje so bili z njo zadovoljni in še prav posebno vzniki, zakaj saninec je bil dober in na tisoče hlosov in veliko množino obrezanega lesa so zvozili proti Črni. A zdaj je začela zima kljubovati. 19. svečana je začelo snežiti in snežilo je več dni; tudi oster veter je vlek. Padlo je za dober meter debelo novega snega. Pota so zamedena, na nekaterih krajih je nanosilo snega po 2 metra in še bolj visoko. Tudi nekaj plazov se je utrvalo. Plazovi so sploh tukaj zelo nevarni, ker so pri nas same gore in planine in svet jako strm. Koprivna leži namreč 1066 m visoko nad morjem. Edina vozna pot proti Črni je zdaj zaprta z mogočnim, 10 do 12 metrov visokim sneženim plazom. Tako smo za nekaj časa od sveta ločeni in v snegu zakopani. — Dne 20. svečana je šla Katarina Pastirk na ženitovanje v 4 ure oddaljeno Železno Kaplo. Bila je zdrava in dobre volje. Na gostiji pa na enkrat zbolil in na poti domov je umrla. Šla je na ženitovanje po — smrt. — 23. svečana pa je nagle smrti umrl Jak. Mozgan. Zadel ga je kap.

Koprivna pri Črni. Snega je iz nova padlo 60 centimetrov visoko, tako da ga imamo že nad 1½ metra. Zadnje dni februarja se je zjasnilo in mislili smo, da bo za letos snega zadosti, 2. marca pa ga je zopet začelo sipati izpod neba. Sneži še vedno naprej. Plaz, ki je zapiral pot v Črno, so prekopali. Kopalni in kidali so ga 4 dni, vsak dan po 6 do 7 ljudi. Sneg je bil tako trdo stlačen, da so ga morali razsekavati s sekirami. Pot v Črno je zdaj zopet prosta, dokler je ne zasuje kak nov plaz.

Klanče pod Reberco. Pri nas pravijo, da smo bolj na kraju kruha; pa ni tako, prav dobro nam gre. Navado imamo, da se zberemo v hiši, kjer je ležal mrlič. Tam se napravi slavnostni obed (pojedin), potem se povabijo pogrebci, sosed in vsa zlahta. Zdjaj pa smo začeli to po novem. Bilo je to tako-le: Neka ženska, še čila in zdrava, napravila je ravno obedovanje (sedmino po našem). Brila je strašna burja v sredo dne 22. t. m. Bila je točno ob 8. uri sveta maša v podružnici. Po sveti maši pa je zgoraj imenovana povabila vse sosede, nekaj zlahte in pogrebcev. Naprosila jih je, in šli so res, da opravijo, kakor je drugod navada, za kar so jej vsi hvaležni; pa pomolili so tudi sveti rožni venec in potem so moški začeli kvartati in — ženske so poslale po godca s harmoniko. Začela je dotična plesati in začel se je ples. Godec je bil Bogie v Klančah; pa šmentani garmonij je delal svoj glas: ta-dratata-ta-taa-tiata-toja, tako da so vsi možaki morali pustiti kvartanje pa tudi plesati začeli. Plesalo je vse od mladega do starega možička. Prav dobro se je obnesla ta „veselica“.

Književnost in umetnost.

Katholisches Reiseadressbuch. Drugi, popravljani in pomnoženi natis te knjige izide koncem meseca sušca. Prosijo se vsi gospodje posestniki hôtelov, gostilnic itd. da svoje naslove, ako jim je kaj za katoliške goste mar in ako se pri njih katoliški časniki dobivajo, pošljejo čim najhitreje na naslov: „Oesterreichisch-bayerische Korrespondenz v Monakovem (München) c. Claude Lorrain 11. Tja naj se tudi pošiljajo povpraševanja in naročnine oglasov.

Društveno gibanje.

Vabilo. K ustanovnemu shodu „slovenskega krščansko-socijalnega delavskega društva“, ki se vrši v nedeljo dne 12. marca ob 4. uri popoldne v gostilni pri Kaiserju Podljubeljem, vabi vse somišljenike najvljudneje *sklicatelj.*

Hranilnica in posojilnica v Galiciji, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima svoj letni občni zbor v nedeljo dne 19. sušca 1905 ob 3. uri popoldne pri „Vogrinu“ v Galiciji s

sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o letnem delovanju posojilnice in odobritev letnega računa. 2. Volitev novega odbora in računskih pregledovalcev. 3. Razni nasveti in predlogi. Ako bi ob določeni uri ne bilo zastopano zadostno število udov, se bode eno uro pozneje pri vsakem številu udov sklepalo. K obilni udeležbi vabi

načelnistvo.

K veselici podružnice sv. Cirila in Metoda v Škocijanu se nam še poroča, da je prvokrat nastopil mohliški mešani pevski zbor, katerega smo morali občudovati, da se je v kratkem času tako izvežbal. Naravnost presenečeni smo bili nad milimi glasovi pevki in pevcev. Pač je čudno, da je to mogoče v Mohličah, kjer so bajè samo trije Slovinci. No, „Freie Stimmen“ pač nikoli ne povejo resnice.

Hranilnica in posojilnica v Tinjah naznanja, da se bo letni zbor vršil kakor je bilo naznanjeno v 8. št. „Mira“ t. l., samo da ne 12., ampak 19. marca t. l. *Odbor.*

Slovenstvo in Slovanstvo.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela svojo 159. vodstveno sejo dne 22. februarja 1905. Začetek ob 2. pop. uri. Navzoči: Tomo Zupan, prvomestnik; dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Luka Svetec, podpredsednik; dr. Ivan Svetina in Ivan Šubic. Svojo odsotnost je opravil cesarski svetnik Ivan Murnik in tajnik dekan Anton Žlogar. Prvomestnik je obvestil navzoče, da se je naprošen 15. januarja t. l. udeležil shoda pri sv. Jakobu v Rožu na Koroškem. Označil je s cela nenavadno narodno vneto tamošnjega ljudstva. Samo od sebe je namreč prišlo na to misel, da pozida tu štirirazredno slovensko šolo in ne odneha od tega svojega trdnega sklepa. Imenom vodstva je pozdravil na shodu navzoče in jim obljubil družbine požrtvovalnosti za to šolo do najskrajnejših mej. — V smislu § 18. družbinih pravil so se udeležile današnje vodstvene seje kot svetovalke prvomestnice ljubljanskih podružnic gospe Franja dr. Tavčarjeva, Ivana Zupančičeva, Marija Trčkova ter zastopnice litijskih Slovencev gospa Terezina Svetecova in gdč. Ljudmila Roblekova, kakor tudi prvomestnik št. jakobsko-trnovske moške podružnice dr. Fran Papež. Navedene čč. svetovalke z g. svetovalcem so bile vabljeni za 4. uro in so točno došle. — V njihovi navzočnosti se je natančno premetnilo vse družbino stalo glede kave in se ponavljaje glasovalo za to, da se vztraja pri sklepu storjenem v 155. vodstveni seji z dne 12. oktobra 1904, ki se je tovarnarju g. Ivanu Jebačinu, iz posebne družbine obzirnosti, službeno vročil še-le 30. novembra 1904; št. 6.210. — Glasom onega sklepa izza 12. oktobra p. l. se je pretrgala vez med družbo in dosedanjim zalagateljem družbine kave, g. Jebačinom v Ljubljani, vsled širši javnosti že znanih dogodkov. Radi razmer, ki se v tej dolgi dobi do danes niso prav nič oblažile, pač pa izdatno poslabšale — sploh ni več mogoča kaka obnovitev pogodbe med družbinim vodstvom in med g. Jebačinom. — Nato se je na podlagi vodstvu došlih ponudb oddala dobava kavinih izdelkov v korist družbe najboljšim ponudnikom. S temi svojimi sklepi se je družba glede kave postavila ob enem na brezprimerno boljše materijelno stalo, nego ga je zavzemati mogla do danes. — O končnih družbinih korakih v tej stvari se obvesti vesoljni slovenski narod svoječasno po posebnem naznanilu. — Potem, ko se je sklenilo, da se založi nov družbin „narodni kolek“, je prvomestnik zaključil sejo ob 6. uri zvečer.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da se je pri založnikih družbinih vžigalic gg. bratov Perdan v Ljubljani in pri založništvu družbinega pralnega mila izvršila najstrožja revizija, ki je uverila družbino vodstvo, da so le-te založniške tvrdke oddajale vse po pogodbi naši družbi pripadajoče prispevke vestno tudi naši družbi. Ob tej priliki opozarjamo vse cenjene slovenske rodoljubkinje in rodoljube, da rabijo izključno le družbine vžigalice in družbino pralno milo. S tem se zagotavljajo družbi stalni dohodki, in rabijo obenem le najboljše izdelki.

Vegova slavnost na Dunaju bode v sredo 15. sušca t. l. v dvorani hotela „zur Post“, Dunaj, I., Fleischmarkt 16. Prijazno sodelovanje so obljubili: gospica Marijanica Zmerzlkarjeva, operna pevka; gosp. Karol Jeraj, član c. k. dvorne opere (gosli); jugoslovanski godbeni kvartet (gg. K. Jeraj, M. Lenarčič, Š. Šantel, C. Höne); gosp. Janko Jež, (samospevi); gg. J. Jež in Vinko Krušič ml. (dvo-spevi); slovenski moški in mešani pevski zbor pod vodstvom pevovodje „Zvezde“ g. Vinko Krušiča st.; godba bosanskega pešpolka št. 4 pod vodstvom g. kapelnika H. Pavlis-a. Pevske vaje za moški in mešani zbor se vrše vsak ponedeljek in vsako sredo od 7. do 9. ure zvečer v „Slovanski Besedi“, Dunaj

I., Fleischmarkt 16, vhod Drachengasse 3. Udeležuje se jih že lepo število požrtvovalnih pevci in pevcev. Upati je, da se jih bode še več udeleževalo, da bode krasno in navdušeno donela slovenska pesem združenih slovenskih pevcev in pevki v slavo slavnemu učenjaku in junaku Juriju baronu Vegi.

Dopisi.

Celovec. (Občni zbor slov. kršč.-soc. delavskega društva.) Sicer smo malo pozni, ali obilica drugega gradiva nas je primorala, da smo za toliko časa preložili poročilo o delovanju našega vrliga delavskega društva do danes. Pa da pridemo takoj k stvari.

V nedeljo dne 12. m. m. se je vršil v gostilni pri Cavniku, Lidmanskega ulice v Celovcu, letni društveni občni zbor, ki se je nad vse pričakovano obnesel kar najizbornejše. Vsi prostori obširnega zborovalnega prostora so bili polni do zadnjega kotička. Ob določeni uri otvoril društveni predsednik g. Jug občni zbor s kratkim nagovorom, ter nato odda besedo g. dr. Ehrlichu, kateri je v svojem govoru poudarjal velikansko važnost vladne predloge o ureditvi bolniških blagajn. Vlada namreč namerava s svojo zakonsko predlogo iztrgati boln. blagajne iz rok političnih strank ter si zagotoviti v njih glavno besedo. Delavci in delodajalci naj bi odposlali v odbor vsak polovico članov, a vodstvo bolniških blagajn bi imeli državni nameščenci. Res je, da bi se s to uredbo doseglo marsikaj, kar bi bilo našemu delavstvu v korist, kajti bolniške blagajne, katere so bile dosedaj večinoma v rokah socijalnih demokratov, so našemu delavcu le malo ali nič koristile. Pomisliti pa je tudi treba, da bi po razmerju odbornikov imeli po tem načrtu delodajalci mnogo večji vpliv na bolniške blagajne, kakor pa doslej, kar bi za delavce ne bilo ravno najboljše. Načrt ima nekaj dobrega, nekaj pa tudi slabega. — K isti zadevi se oglasi tudi g. urednik Ekar, poudarjajoč, da naj delavci z največjim prevdarkom sprejmejo, kar jim nudi vlada, kajti to, kar so imele dosedaj posamezne politične stranke v bolniških blagajnah, si hoče prilastiti vlada, da bi tudi v tem oziru neovirano gospodarila delavstvu. Naj bi torej delavska društva temeljito preštudirala ta načrt ter v spomenicah na državne poslance izrazila svoje zahteve. Po kratkem pojasnilu g. dr. Ehrlicha dá nato g. predsednik besedo tajniku g. Kržišniku, da poroča o društvenem delovanju v prvem društvenem letu. Iz tega poročila povzamemo sledeče.

Po raznih zaprekah — pripomnimo naj le, da je nemška krščansko-socijalna stranka bila naravnost ogorčena nad ustanovitvijo slovenskega delavskega društva — se je društvo ustanovilo 23. aprila l. 1904. Vzlic kratkemu obstanku in vzlic vsem oviram pa je vendar društvo v prvem svojem letu prav lepo napredovalo. V tem času je društvo priredilo dva občna zbora in sedem mesečnih zborovanj, na katerih se je razpravljalo o narodnih, gospodarskih, socijalnih in drugih poučnih stvareh. Odbor je imel 13 sej. Prvi društveni svetovalec je bil g. Josip Dobrovc, ki je bil takorekoč duša celega društva od njegove ustanovitve. Društvo si je osnovalo svoj moški pevski zbor, za kar se ima v prvi vrsti zahvaliti g. dr. Ehrlichu, ki je prepustil društvu svoj harmonij. Najela se je društvena soba, kjer je članom na razpolago lepo število časnikov in knjig. Društvo se je udeležilo po zastopnikih vseslovenskega mladeniškega shoda na Brezjah in shoda na Strmcu. Vzlic svojemu kratkemu obstanku je društvo moglo tudi denarno podpirati obolele člane. Zabavnih prireditev je bilo v prvem društvenem letu tudi nekaj. Takoj po ustanovitvi je društvo priredilo majnikov izlet na Plešivec, kjer se je po zaslugi vrliga tamošnjega narodnjaka, g. Prosekarja, razvila prav živahna zabava. Pri izletu je sodelovalo tudi hodiško pevsko društvo „Zvezda“. Dne 12. grudnia 1904 je priredilo društvo skupaj z „Narodno čitalnico“ „Miklavžev večer“, ki se je prav dobro obnesel. Ob tej priliki je prvokrat nastopil celovski mešani zbor in društveni moški zbor ter žel vsestransko pohvalo. Veselica se je tudi v denarnem oziru obnesla prav dobro. — Društvo je štelu do konca l. 1904, ne všteti pozneje pristopivših, 54 rednih in 26 podpornih članov. Sedaj ima društvo članov okrog 100, torej prav lepo število za celovške razmere in kratek obstoj društva. Želeti bi bilo, da pristopi k društvu posebno kaj več koroških Slovencev, ki bi imeli v društvu najlepšo priliko, da se izobrazijo v svojem materinem jeziku, kar jim drugače skoraj ni mogoče vsled dobro znanih šolskih razmer. Saj je toliko slovenskih delavcev v Celovcu, ki niti svojega imena ne znajo podpisati s slovenskimi črkami. Naj bi se torej delalo na to, da bo delavsko društvo prava šola za slovensko koroško delavstvo. Poročilo tajnikovo je bilo sprejeto z obćim odobravanjem.

Blagajnikovo poročilo izkazuje 368 K 82 v dohodkov in 315 K 2 v stroškov, torej prebitka 53 K 80v.

Nato se je volil nov odbor. Izvoljeni so bili gg.: Ekar Anton, Gorjanc Leopold, Jug Valent., Kržišnik Al., Ravnik Fr., Resman Matej, Štefic Anton v odbor; za namestnika pa gg. Osana Bož. in Martinjak Fr. Za računsko pregledovalce so bili izvoljeni gg. dr. Breje Janko, prof. Hutter Iv. in prof. Schrey Tomo. Odbor pa se je pozneje tako-le konstituiral: predsednik Jug, podpredsednik Ravnik, tajnik Resman, blagajnik Štefic, knjižničar Martinjak, drugi pa odborniki, oz. namestniki.

Po volitvah je g. Ekar v poljudnem govoru razložil pomen sedanjega boja za slovenske matrike na Koroškem ter opozarjal navzoče, da naj vedno in povsod store v tem oziru svojo dolžnost. Nato se je poslovil od društva g. Josip Dobrovc, zahvaljujoč se za zaupanje, katero je užival med društveniki. Društveni predsednik se nato zahvali g. Dobrovcu za trud, ki ga je imel v društvu. — Po dokončanem sporedu so poskrbeli domači tamburaši in društveni moški zbor za veselo zabavo, katera je trajala skoraj do polnoči. Tako se je izvršil letni občni zbor.

Ako pomislimo nazaj, kolike so bile ovire, katere je moralo odstraniti društvo ob svojem porodu in kako se je še pozneje skušalo s te ali one strani zadušiti mlado društveno življenje, sme biti naše delavstvo res ponosno na prvo leto delovanja svojega društva. Pač pa moramo pripomniti, da je zanimanje za društvo med celovskim Slovenstvom v očigled tako lepega napredka vendarle vse premajhno. Dà, ne smelo bi ga biti med celovškimi takoiimenovanimi boljšimi sloji človeka, ki ne bi bil podporni ud društva. Saj je udnina tako majhna — 2 K 40 v za celo leto — da bi pač ne smela biti zadržek pri pristopu. Društvo bo le tedaj lahko napredovalo, ako bo imelo dovolj gnotne podpore. Podpirati društvo je naša sveta narodna dolžnost, kajti edino to društvo nam bo rešilo naše delavske sloje iz rok nemškega nacionalizma in socijalne demokracije. Na noge torej, rodoljubi, in storite, kar vam veleva skrb za obstoj Slovenstva v Celovcu in okolici! Vrlemu delavskemu društvu pa želimo, da bi ob prihodnjem letnem občnem zboru nastopilo s podvojenim številom članov. Le krepko naprej! Bog in narod!

Radíše. Kako se more človek osmešiti, ki bi rad bil Nemeec, ali vsaj nemškutar, kaže sledeči slučaj: Neki fant je hotel malo razjeziti zavedne slovenske fante in može. „Zapojmo malo »Wachtl am Rân!«“ je djal svojemu sosedu. Seveda je ta začel iz njega le norce briti, kajti med »Wachtl am Rân“ in »Wacht am Rhein“ je vendar mali razloček. »Wacht am Rhein“ je nemška pesem in pomeni: „Stražo ob Rênu.“ Rhein je velika reka, ki je precej daleč tudi narodna meja med Nemci in Francozi. Ker pa niti Nemci niti Francozi niso tako popustljivi drug proti drugemu, kakor mi Slovenci proti Nemcem, se ni čuditi, da se dostikrat tudi zbedejo; drug drugemu ničesar ne zaupa. Tako imajo tam Francozi svoje narodne pesmi proti Francozom. Tako je tudi »Wacht am Rhein“ naperjena proti Francozom in se poje na francosko-nemški meji ob Renu in ne proti nam Slovincem. No, ob reki Renu pa naj Nemci le stojijo na straži, saj imajo vzroka dovolj, ker se jim Francozi nočejo tako ponižno poklanjati, kakor nekateri Slovenci na Koroškem.

Torej zapomnite si to, da se ista pesem zagrizenih Nemcev imenuje »Wacht am Rhein“ in ne »Wachtl am Rân“, ker se bo drugače slovenska prepelica (Wachtl) pritožila na Dunaju, če ne celo v Celovcu. Tako se človek namerava, če se prerad z nemščino ponaša, katere ni zmožen. Gotovo ste že slišali tudi od tistega kmeta, ki je v Celovcu pri mesnicah svoje tele ponujal, katero pa je imel še doma. Hotel je pokazati, da zna tudi nemško. Pri vsaki mesnici je povedal pri oknu noter: „I bin kajbl chaus!“ (Jaz sem tele doma.) Razumeli so ga že, a smejali so se mu, in on je mislil, da pač ne potrebujejo teleta, ter je šel od ene mesnice do druge in je povsod pravil: „I bin kajbl chaus!“ Mesarji so si pa mislili, ta človek je že v Celovcu tudi tele, ne samo doma. Ko pride ta nemčurski kmetič do zadnje mesnice, je povedal še le slovensko, da ima tele na prodaj in prodal je. Torej Slovenci! bodimo pametni in ne kvasimo nemško, če dobro ne znamo. Boljše nič, kakor pa kaziti; se vsaj ne osmešimo! Zakaj bi se vedno moral Slovenec trgati z nemščino, naj Nemeec s slovensčino enkrat poskusi, da se bomo tudi mi njemu malo smejali in ne samo on nam. Če slišim Slovence nemško pesem lomiti, si vedno mislim:

S tujim tare si glavo jezikom,
Revež, ki še lastnega ne zna!

Gospodarske stvari.

Kako se obvaruje sadno drevje, da ne pozebejo cvetni popki? Da se obvaruje sadno drevje te nesreče, je treba da se meseca februarja ali začetkom marca, ko je še zemlja globoko zmrznjena, natrosi okrog debla precej na debelo gnoja in

se ga pusti toliko časa ležati, dokler ne poneha mrz. Drevje, ki je na tak način zavarovano, ne more tako dolgo pogupati, dokler leži gnoj okrog debla, ker gnoj ne dopusti, da bi se pod njim ležeča zemlja ogrela. Kakor hitro pa se gnoj odmeče, se zmrzla tla ogrejejo in drevo začne poganjati. Na ta način se zadrži drevo v ozelenjenju toliko časa, dokler ne poneha mrz, med tem ko nezavarovana drevesa poženejo takoj, ko nastopi miljeje vreme, pa jim ob zopet nastalem mrazu pozebejo poganjki.

Listnica uredništva.

G. komendantor Fran Petek na Rebrci: Radovoljno Vam priznavamo, da članka „iz Grebinja“ v štev. 4. „Mira“ niste pisali Vi.

Popravek. V 3. štev. „Mira“ stoji po pomoti stavčevi v razpravi o prof. Jakobu Wangu pred začetkom „Dalje“ namesto „Konec“ in ob koncu „Konec prihodnjič“ namesto: „N. v m. p.“! Razprava bila je s tem namreč končana, kar dajamo tistim, ki so po nadaljevanju vpraševali, na znanje. Uredništvo.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se pravi kavinu pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom »KATHREINER«.

Izvrstan okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno. Poštna 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečnik.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Prememba prodajalne.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem se preselil s 1. marcem s svojo

trgovino blaga za obleke (manufakture) in z oblekami za moške

iz Weissbriachergasse (to je pod cerkvijo) zdaj v **svojo hišo, Südbahnstrasse št. 13,**

to je par korakov čez most proti južnemu kolodvoru.

Dovoljujem si prositi slavno občinstvo za izkazano mi naklonjenost tudi na mojem novem prostoru in bode moja skrb, da postrežem svojim cenjenim odjemalcem v njih zadovoljnost.

Spoštovanjem

Jožef Šuster,
Beljak.

!Železnina!

Razno orodje, krmilniki, ploče za ognjišča, šine za kolesa, osi, verige, cokolje-zavornice, žreblje, cveki iz žice, vijaki, kuhinjska posoda itd. se dobiva za vsako prav primerno ceno

v Celovcu, Fröhlichove ulice štev. 9.

Kmetija na prodaj.

19 birnov posetve in okolu 2 orala lesa. Kmetija se proda z opravo vred za 7400 K, brez oprave za 6600 K. Več pove Alojzij Wieser p. d. Rupic v Dobrlivasi.

O V E S

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Uzorce po 5 kil pošilja s pošto franco proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

BRADY jeve Marijaceijske prej M želodčne kapljice

zaradi svojega **poživljajočega in krepčajočega učinka** na prebavne telesne dele se obče priporočajo, kedar se **nima teka pri jedi, pri slabem prebavljanju in drugih želodčnih boleznih.**

Zahtevajte v lekarnah izrecno le

Brady-jeve želodčne kapljice.

C. Brady, lekarna pri ogrskem kralju, Dunaj, Fleischmarkt 1.

Naznanilo.

Po smrti nepozabnega mi soproga g. Emila Mehlhofer mi je došlo mnogo vprašanj, ali bom nadaljevala njegovo

pasarsko obrt.

Dovoljujem si zato naznaniti, da bodem vodila s spretnim vodjem obrt svojega moža naprej, in prosim zlasti č. duhovščino za cenjena naročila z zagotovilom, da bodem vsako na-

ročilo najtočneje in najceneje izvršila.

V Celovcu, dne 24. februarja 1905.

Marija Mehlhofer.

Nemčeva kmetija

pri Št. Jakobu pod Celovcem, ki ima 33 oralov sveta, kakor stoji in leži, vse novo sezidano, se prodá. Za mleko se dobi na mesec do 50 glđ. Vsejane je 14 birnov rži. Cena 10.000 glđ.

Druga mala hiša, pol ure od Vrbe ob jezzeru oddaljena, dosedaj obdelovana od nekega vrtnarja, vse novo, se prodá za 3200 glđ. — Več pové Tomaz W uzer v Vogličah pri Vrbi na Koroškem.

Kupujte národní kolek!

Tiskarna družbe sv. Mohorja
se v ljudo priporoča za natiskovanje vizitnic, pis-
menih zavitekov itd. po najnižjih cenah.

Hočete dolgo živeti

in se veseliti dobrega zdravja? Da dosežete to, skrbite zato, da ohranite zdrav želodec in redno prebavljanje.

Vsak, kdor je želodec s težkimi, prevročimi ali premrzlimi jedili pokvaril ali prehladil, najde gotovo pomoč v

Germanovem življenjskem cvetu (esenci),

katerega z največjim uspehom rabi pri **pomanjkanju teka, slabosti želodca, napihnenju, gorečici (zgagi), slabosti, glavobolu, omotici, krču, zaprtem telesu, zlati žili.** Po preobilih pojedinah, posebno po mastnih in težko prebavljivih jedilih, ta cvet odstrani tiskanje in bolečine in zbuja tek, s čemur v visoki meri pomaga k ohranjenju telesa. Ker odstranjuje vse sprijene soke iz telesa, očiščuje kri, in ima tudi pred vsemi podobnimi pripomočki to prednost, da je čisto neškodljiv, če se tudi rabi dolga leta, ker je napravljen iz najfinjših, skrbno izbranih zelišč, ter ima prijeten, grenko-aromatičen okus, da ga morejo raviti tudi občutljive osebe, otroci in žene.

Germanov življenjski cvet kot pravo ljudsko in domače sredstvo, naj ne manjka v nobeni hiši, ker dosti-
krat obvaruje pred hudo boleznijo, ko ni zdravniške pomoči blizu. Pri nakupu naj se vedno zahteva **Germanov življenjski cvet iz lekarne „črni orlo“ v Belovaru**, ker so še sredstva z enakim imenom, a ne tako dobra. Za znamenje pristnosti mora vsaka steklenica, ki je v zelenem zavitku, nositi polno ime tvrde: **Lekarna „pri črnem orlu“ K. Germana v Belovaru** (Hrvatsko), kamor je tudi pošiljati vsa poštna naročila. Cena steklenice K 140, po pošti vsaj dve steklenici. Za zavoj 40 vin. več, kot pošto povzete, ali se pošlje znesek prej. Naslovi morajo biti pisani razločno in natančno. Pojasnila, prospekti, na vodo porabi zastoj.

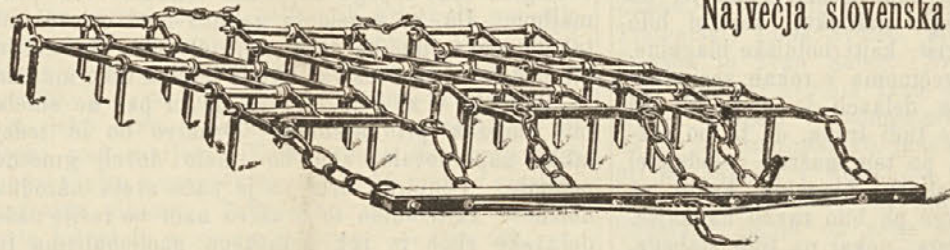
Germanov življenjski cvet moram trpetemu človeštvu najtopleje priporočiti, ker sem se osebno, k-kor pri mnogih občanih, katerim sem ga priporočal, mogel prepričati, o izvršnih uspehah.

Naznanjam Vam, da sem od raznih stranij poskusil že mnogo sredstev, ali nobeno ni imelo zaželjen uspeh, kakor Germanov življenjski cvet. Andrej Žižek, Sv. Ana na Krembergu.

Posljite mi zopet osem steklenic Germanovega življenjskega cveta, ki ga bom vsem bolehaločinam na želodcu najtopleje priporočala. Jaz že Apolonija Haberl v Semrijah, Štajersko.

Na debelo.

Na drobno.

Največja slovenska trgovina z železnino

„Merkur“

P. Majdič

Celje

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne železnine, jekla, traverz, — cementa, stav-
binskih potrebščin sploh, vodovodnih cevi in vodovodnih naprav, sesalke za
vodnjake in gnojnice, najboljše poljedelske stroje, — za spomlad pluge in travniške
brane itd. — **Tomaževa žindra**, najboljše umetno gnojilo. Odjemalci celih vagonov dobé
izredno nizke cene.

Zdravje je največje bogastvo! Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo

izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodecu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti boleznim na maternici in madroni ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — **Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:**

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljanič, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.